

LÆKNAFÉLAG
ÍSLANDS STOFNAD 1918
Icelandic Medical Association

LEIÐBEININGAR

SÍMENNTUN LÆKNA

JANÚAR 2022 (TIL ÞRÓUNAR)

INNGANGUR

Á 57. aðalfundi The World Medical Association, með breytingum á 68. aðalfundi, var samþykkt ályktun um menntun og starfsþróun lækna. Þar er eftirfarandi um símenntun lækna:

„16. Continuing professional development (CPD) is defined as the activities that maintain, develop, or increase the knowledge, skills, and professional performance and relationships a physician uses on a daily basis to provide services for patients, the public, or the profession. CPD can include activities such as involvement in national or regional medical associations; committee work in hospitals or group practices; and teaching, mentoring and participating in education within his or her chosen specialty or more broadly within medicine.

17. One of the components of CPD is continuing medical education (CME), in which the physician participates in medically-related educational activities. Physicians should further their medical education throughout their careers, including acquiring new knowledge and skills in response to scientific discoveries and the introduction of new treatments. Such educational experiences are essential to for the physician to keep abreast of developments in clinical medicine and the health care delivery environment, and to continue to maintain the knowledge and skills necessary to provide high quality care. In many jurisdictions, CME is specialty-defined and may be required for maintaining a medical license.”

Til að athuga mikilvægi skráningar á símenntun meðal starfandi lækna á Íslandi gerði Læknafélagið skoðanakönnun árin 2018-2019. Þar voru 73% svarenda sammála því að koma þyrfti á skráningu á símenntun lækna. Einnig töldu 68% að LÍ ætti að setja lágmarksviðmið og annast skráninguna.

Í framhaldi var ályktun um símenntun lækna samþykkt á aðalfundi Læknafélags Íslands, en þar kom eftirfarandi fram:

“Aðalfundur Læknafélags Íslands haldinn á Siglufirði dagana 26. og 27. september 2019 felur stjórn LÍ að hefja skráningu símenntunar lækna og vísar því til stjórnar LÍ að kanna hvernig best er staðið að slíkri skráningu. Skráningin ætti að fara fram á skrifstofu félagsins en kostuð af hinu opinbera. Markviss símenntun lækna er ein af meginstöðum gæðabróunar og skilvirkni í þjónustu heilbrigðiskerfisins...”

Til marks um mikilvægi símenntunar og skráningu hennar er ástundun og skráning símenntunar skylda í mörgum löndum Evrópu. Í sumum landanna er slík skráning forsenda launahækkunar og í öðrum er skráning forsenda endurnýjunar og viðhalds lækningaleyfis.

SKILGREINING Á SÍMENNTUN

Símenntun er stöðugt og viðvarandi ferli í framhaldi af grunn- og framhaldsnámi lækna. Símenntun stuðlar að því að viðhalda og auka þekkingu, ásamt því að efla færni og fagleg vinnubrögð. Markviss símenntun lækna er mikilvæg í fagi sem er í stöðugri þróun, til að leitast við að veita skjólstæðingunum sem besta þjónustu.

Með þátttöku í símenntun auka læknar líkur á að skjólstæðingar þeirra fái rétta greiningu og meðferð hverju sinni og að bjargir heilbrigðiskerfisins séu nýttar með skilvirkum og hagkvæmum hætti.

Sérhver læknir ber ábyrgð á að meta þörf fyrir símenntun með hliðsjón af starfi sínu og þróun innan sérgreinar sinnar. Læknir ber jafnframt ábyrgð á viðeigandi ástundun símenntunar.

Sérgreinar geta sett sér sameiginlegar grunnkröfur um símenntun sem læknar sérgreinarinnar skuli uppfylla. Þörf fyrir símenntun og mat á henni er síðan mikilvægur þáttur í starfsmannasamtölum vinnustaða, þar sem hæfnimarkmið eru skilgreind og rætt hvað hver læknir ætti að gera til að uppfylla þau markmið.

VIÐMIÐ UM LÁGMARKS SÍMENNTUN LÆKNA

Símenntunarhópur Læknafélags Íslands - sem í sitja Runólfur Pálsson, Anna Margrét Halldórsdóttir, Dögg Hauksdóttir, Friðbjörn Sigurðsson, Halldóra Jónsdóttir, Jóhann Jónsson, Jón Steinar Jónsson, Tómas Þór Ágústsson, Tryggvi Helgason og Reynir Arngrímsson - hefur skilgreint lágmarksviðmið símenntunar, fyrir alla starfandi sérfræðilækna, en þau eru 300 einingar á hverju fimm ára tímabili. Fyrsta árið er við upphaf starfs sem sérfræðilæknir, skráningu í félagatal Læknafélagsins, eða frá þeim tíma sem skráning símenntunar hefst ef það gerist síðar, og næstu fjögur árin á eftir. Að því loknu tekur næsta tímabil við.

Hver eining samsvarar einni virkri klukkustund sem nýtt er til að afla aukinnar þekkingar og færni.

Dæmi 1: Læknir sækir ráðstefnu sem stendur yfir í 8 klst. Læknirinn notar að auki 2 klukkustundir til að ferðast til og frá ráðstefnustaðnum. Inn í dagskrá viðburðarins fara alls 2 klst. í neysluhlé og óformlega dagskrá, en 6 klst. í fyrirlestra og málstofur sem læknirinn sækir að fullu. Læknirinn telst þá hafa áunnið sér sem svarar 6 einingum af virkri símenntun á viðburðinum, til samræmis við þær 6 klst sem hann sótti fyrirlestra og málstofur.

Dæmi 2: Læknir aflar sér upplýsinga með lestri greinar um niðurstöður nýrrar rannsóknar, til að leita að bestu mögulegu meðferð sjúklings með tiltekinn sjúkdóm. Lesturinn tekur eina klst. Læknirinn hefur þá áunnið sér sem svarar einni einingu af virkri símenntun.

Símenntun skiptist í tvo flokka:

1. Viðurkenndir viðburðir (bæði staðbundnir og rafrænir), að lágmarki 200 einingar á hverju tímabili.
 - a. Námskeið
 - b. Ráðstefnur
 - c. Annað

Í flokki 1 eru viðburðir sem hafa fengið vottun viðurkenndra vottunaraðila, eins og WFME (vottar háskóla), EACCME (Evrópa; UEMS), ACCME (USA) og CPD Certification Service (Bretland).

2. Persónuleg símenntun, að lágmarki 100 einingar á hverju tímabili.
 - a. Hefðbundnar leiðir:
 - i. Lestur greinar eða annars kennsluefnis
 - ii. Skrif greinar eða ritrýni greinar
 - iii. Þekkingaröflun vegna álitsgerðar eða matsgerðar
 - iv. Gerð nýrrar kynningar fyrir viðburð
 - v. Kennsla
 - vi. Gerð klínískra verkferla, meðferðarleiðbeininga og/eða nýs fræðsluefnis
 - vii. Þátttaka í þróunarverkefnum
 - viii. Símenntunarfundir á vinnustað
 - ix. Jafningjafræðsla (innan eða milli vinnustaða)
 - x. Annað
 - b. Námsdöl, vinnustofa eða starfsþróunartengd heimsókn á stofnun, að hámarki 60 einingar á hverju tímabili. Að hámarki fást þrjár einingar fyrir hálfan dag og sex einingar fyrir heilan dag.

Undir hefðbundnum aðferðum í flokki 2 fellur ýmislegt sem læknar stunda sem hluta af reglubundnum vinnudegi, í viðleitni til að veita sem besta læknisþjónustu. Þessar aðferðir eru taldar stuðla að nýrri þekkingu, færni, viðhorfi eða vinnubrögðum hjá viðkomandi lækni.

STAÐFESTING Á SÍMENNTUN

Staðfesta þarf að símenntun hafi átt sér stað og er það á ábyrgð læknis að varðveita slíka staðfestingu, þangað til hann færir staðfestinguna í þar til gert skráningarkerfi (sjá á eftir). Staðfesting getur verið eitthvað af eftirtöldu, til sönnunar um að læknir hafi ástundað tiltekna símenntun:

- Skírteini eða staðfesting um þátttöku frá skipuleggjanda viðburðar
- Boðsbréf á pappír eða í tölvupósti
- Dagskrá og glósur
- Listi yfir þátttakendur, þar sem nafn læknis kemur fram
- Fundargerðir
- Prófníðurstöður

- Afrit af kynningu eða grein

Námsdvöl eða starfsþróunartengd heimsókn á stofnun er staðfest með afriti af boði, þar sem fram kemur skipulögð dagskrá.

Læknar eru hvattir til að halda dagbók þar sem þeir skrá upplýsingar um símenntun sína, samantekt á lærdómi og hvernig hann muni nýta. Dagbók getur verið staðfesting á persónulegum lærdómi, ef þau gögn sem tiltekin eru hér á undan eru ekki fyrirbyggjandi. Gengið er út frá því að dagbókarfærslur séu ávallt færðar, læknum til gagns þó önnur staðfesting liggi fyrir.

SKRÁNINGARKERFIÐ MÍNERVA

Læknafélag Íslands hefur sett á fót rafræna skráningarkerfið Mínervu, þar sem læknar geta haldið utan um símenntun sína og öll tengd gögn. Aðgangur að Mínervu er á innri vef Læknafélagsins, www.lis.is. Rafræn skilríki eru notuð til innskráningar á innri vefinn. Aðgangur að Mínervu er við hliðina á *Útskrá* hnappnum á innri síðunni, efst í hægra horni. Læknir skráir sjálfur upplýsingar um símenntun sína og færir inn viðeigandi gögn og upplýsingar. Það er ábyrgð læknisins að tryggja réttmæti upplýsinganna.

Félagar í Læknafélagi Íslands hafa aðgang að Mínervu, en upplýsingar eru varðveittar í kerfinu þó að læknir flytji erlendis, láti af störfum eða gangi úr Læknafélagi Íslands af öðrum ástæðum.

Valkvætt er að skrá símenntun, en Læknafélag Íslands hvetur alla lækna til að nýta þennan möguleika þar sem um er að ræða verðmætar upplýsingar í umhverfi þar sem tækni, þekking og færnikröfur breytast hratt, samhliða auknum fagkröfum, eftirliti og kvörtunum skjólstæðinga til yfirvalda.

Skráning símenntunar hvers læknis er ekki aðgengileg öðrum, nema viðkomandi gefi leyfi fyrir aðgangi annarra lækna að upplýsingum um sína símenntun. Læknafélag Íslands fer með kerfisstjórn og getur því séð þær upplýsingar sem þar eru inni, sem og dregið út nafnlausar skýrslur sem sýna yfirlit yfir símenntun.

Leiðbeiningarnar eru til prufu samhliða prófun á Mínervu. Ábendingar um breytingar sendist á hronn@lis.is.

Samþykkt á fundi stjórnar LÍ þann 7. febrúar 2022